

Adroddiad i:	Pwyllgor Craffu Partneriaethau
Dyddiad y Cyfarfod:	12 Gorffennaf 2012
Swyddog Arweiniol:	Pennaeth Tai a Datblygiad Cymunedol
Awdur yr Adroddiad:	Rheolwr Adfywio Strategol
Teitl:	Cydweithio Rhanbarthol ar Ddatblygiad Economaidd

1. Beth yw testun yr adroddiad?

Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â datblygiad strategaeth i ymdrin â pherfformiad cymharol economi Gogledd Cymru mewn cymhariaeth â rhannau eraill o Gymru a'r DU, a'r broses o greu Bwrdd gan chwech awdurdod unedol y rhanbarth a fydd yn goruchwyllo'r gwaith o gynnal y strategaeth.

2. Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

Pwrpas yr adroddiad yw galluogi craffu cyn-benderfyniad o fanteision disgwylidig trefniadau cydweithredol ar gyfer datblygiad economaidd.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor Craffu yn cefnogi:

- 3.1 egwyddorion dogfen Uchelgais Economaidd - Strategaeth ar gyfer Newid fel y'i gwelir yn Atodiad 1; a
- 3.2 sefydliad Bwrdd Uchelgais Economaidd a'r cyfansoddiad drafft fel y'i nodir yn Atodiad 2.

4. Manylion yr Adroddiad

Strategaeth Uchelgais Economaidd

- 4.1 Dros y misoedd diwethaf, mae swyddogion (yn gweithio gyda'r Arweinydd Cabinet Arweiniol) wedi bod mewn trafodaeth gyda chydweithwyr yn Sir y Fflint, Wrecsam, Conwy, Gwynedd ac Ynys Môn i lunio cyfeiriad strategol newydd i ddatblygiad economaidd ar draws Gogledd Cymru. Mae'r fenter gydweithredol hon wedi codi o bryderon ynghylch perfformiad economi Gogledd Cymru mewn cymhariaeth â rhannau eraill o Gymru a'r DU a'r angen i wella perfformiad a chryfhau twf economaidd. Mae dangosyddion economaidd yn dangos bod gan economi Gogledd Cymru gynhyrchedd isel (71% o gyfartaledd y DU), lefelau isel o sefydlu cwmnïau newydd a lefelau uchel o ddiweithdra ymhlith ieuenctid. Mae'r prinder buddsoddiad o'r tu allan sydd wedi'i ddenu i'r ardal dros y blynyddoedd diwethaf yn achos cryn bryder.

- 4.2 Mewn ymateb, mae strategaeth newydd ar gyfer newid wedi'i pharatoi (i'w gweld yn Atodiad 1) sy'n anelu at wella cynhyrchedd, y gallu i gystadlu a thwf economi Gogledd Cymru. Mae'r blaenoriaethau a nodwyd yn y strategaeth yn cynnwys yr angen am:
- arweinyddiaeth a chydweithredu eglur ar gyfer gweithgareddau datblygu economaidd cydweithredol yn y rhanbarth,
 - ail-gydbwysu'r economi leol trwy gynyddu twf a chynhyrchedd,
 - gwella seilwaith strategol, a
 - uwchraddio'r sylfaen sgiliau, lleihau anweithgarwch a diweithdra ieuencid.
- 4.3 Er mwyn sicrhau gwelliant sylweddol ym mherfformiad economaidd y rhanbarth, mae angen i'r chwe awdurdod lleol drefnu eu hunain yn well ac osgoi dyblygiad, gweithio y tu hwnt i ffiniau gweinyddol traddodiadol a chwarae i gryfderau ei gilydd. Bydd ffocws y cydweithio wedi'i gyfyngu i'r gweithgareddau hynny sy'n:
- arddangos bod yna angen cyffredin a phwysig ar draws Gogledd Cymru;
 - ymdrin â materion datblygu strategol pwysig sy'n wynebu Gogledd Cymru; ac
 - arddangos bod yna werth ychwanegol o gydweithio a chydweithredu.
- 4.4 Nid yw'r strategaeth yn ceisio dod â holl swyddogaethau datblygu economaidd awdurdodau lleol ynghyd. Nid oes dim yn y strategaeth sy'n rhwystro'r Cyngor rhan dilyn ei flaenoriaethau ei hunan ar gyfer datblygiad economaidd. Fodd bynnag, lle mae mantais o gydweithio'n bodoli, bydd y Cyngor yn gallu gwneud hynny.

Bwrdd Uchelgais Economaidd

- 4.5 Cynigir bod Bwrdd Uchelgais Economaidd i Ogledd Cymru yn cael ei greu i gynnal y gwaith o gydgyssylltu ac arolygu'r gwaith hwn. Byddai'n cynnwys cynrychiolwyr o bob un o chwe awdurdod lleol Gogledd Cymru (yr Aelod Arweiniol dros Ddatblygiad Economaidd neu Adfywiad yn fwy na thebyg), yn cael ei gadeirio gan gynrychiolydd un o'r chwe awdurdod, ac yn cael ei gefnogi gan y Pennaeth Gwasanaeth a/neu Gyfarwyddwr Corfforaethol Datblygiad ac Adfywiad Economaidd. Ni fyddai'r awdurdodau lleol yn dirprwyo unrhyw bŵer i'r corff hwn. Byddai unrhyw benderfyniad i ymrwymo'r Cyngor i weithredu yn cael ei wneud drwy'r sianeli priodol. Ceir copi o gyfansoddiad drafft y Bwrdd Uchelgais Economaidd yn Atodiad 2.
- 4.6 Bydd ymgysylltiad y rhanddeiliaid ehangach yn hanfodol, a byddai'n rhaid i'r Bwrdd ystyried sut fyddai modd clywed llais eraill. Bydd cyfranogiad Llywodraeth Cymru yn hollbwysig o ran gwireddu'r blaenoriaethau strategol. Hyd yma, mae Llywodraeth Cymru a'r Gweinidog Busnes, Menter, Technoleg a Gwyddoniaeth yn benodol

wedi bod yn gefnogol i'r gwaith a wnaed. Bydd cydweithredu gyda rhanddeiliaid eraill hefyd yn bwysig, yn enwedig Sefydliadau Addysg Uwch a Phellach (HE & FE), Gyrfa Cymru, Canolfan Waith Plus a'r sector preifat. Bydd ganddynt oll ran i'w chwarae yn y broses o gynnal yr holl ffrydiau gwaith.

4.7 Dylai'r canlyniad fod yn ymagwedd fwy effeithiol, cydweithredol a strategol i'r materion sy'n effeithio ar berfformiad economaidd Gogledd Cymru, gyda'r chwe awdurdod lleol yn cydweithio, yn rhannu arbenigedd ac adnoddau i wireddu'r blaenoriaethau cytunedig. Bydd ffocws y gweithgaredd ar y pethau hynny lle ceir gwerth ychwanegol o weithio cydweithredol a byddai'n cynnwys – cefnogaeth i fusnes a menter, buddsoddiad o'r tu allan, seilwaith strategol a mynd i'r afael â diweithdra ymhlith ieuencid. Mae rhai o'r mentrau a gynigir yn y tymor byr yn cynnwys:

- a. comisiynu adolygiad manwl i'r ymgysylltiad rhwng y Bwrdd Uchelgais Economaidd a rhanddeiliaid allweddol, yn enwedig y sector preifat, Addysg Uwch ac Addysg Bellach a'r sector gwirfoddol;
- b. datblygiad Siarter Fusnes Gogledd Cymru;
- c. ymagwedd rhagweithiol at ddatblygu nifer bach o sectorau economaidd allweddol yng Ngogledd Cymru a fydd yn cyfrannu at allu'r rhanbarth i fod yn gystadleuol;
- d. ymagwedd newydd a chydlynol at fuddsoddiad o'r tu allan (gyda ffocws ar y sectorau allweddol); a
- e. cytundeb i drefnu un Wythnos Fusnes i Ogledd Cymru.

4.8 Mae tair thema allweddol wedi dod i'r amlwg o'r gweithdai a'r trafodaethau amrywiol er mwyn rhoi ffocws eglur i'n gwaith. Maen nhw'n cynnwys:

- a. y sector egni a'r amgylchedd
- b. uwch weithgynhyrchu, a
- c. "Cyrchfan Gogledd Cymru".

Caiff cynllun gweithredu cydlynol ac uchelgeisiol ei roi at ei gilydd i'r tair thema allweddol hyn - y cyfan ar lefel ranbarthol, a fydd yn gosod y cyd-destun i'r agenda addysg a sgiliau, rhaglen cefnogi busnes, ac anghenion a gofal seilwaith Gogledd Cymru. Mae'n bwysig nodi bod yna sectorau allweddol eraill a fydd angen cael eu datblygu er mwyn ysgogi newid go iawn ym mherfformiad ein heconomïau lleol ar draws Gogledd Cymru - a rhoddir trefniadau yn eu lle i gael ymagwedd isranbarthol yn rhai o'r sectorau hyn. Bydd y rhaglen "Cyrchfan Gogledd Cymru" yn ddatblygiad hynod o gyffrous a blaengar - dyma gyfle i sicrhau bod gan Ogledd Cymru raglen eglur yn ei lle i ddenu buddsoddiad ac ymwelwyr, targedu marchnadoedd penodol (yn enwedig o fewn y sector egni ac uwch weithgynhyrchu) a sicrhau ein bod yn manteisio ar gyfleoedd y gadwyn gyflenwi er mwyn cadw

buddsoddiad a gwariant o fewn y rhanbarth. Bydd ffocws hefyd ar hyrwyddo cyfleoedd marchnata a masnachu i fusnesau sydd wedi'u lleoli yng Ngogledd Cymru. Sefydlu cynllun marchnata eglur i'r rhanbarth fydd un agwedd o'r gwaith hwn - sef cyfleu negeseuon clir i'r byd mawr fod Gogledd Cymru yn lle cyffrous ac ardderchog ar gyfer gwneud busnes ac i ymweld ag ef.

- 4.9 Mae gwaith yn digwydd ar hyn o bryd i ddatblygu cynllun busnes a strwythur i'r Bwrdd Uchelgais, yn unol â'r tair blaenoriaeth a nodwyd uchod. Bydd gan y sector preifat yn benodol gyfraniad pwysig i'w wneud i ddyluniad a datblygiad y Cynlluniau Gweithredu. Mae llwybr project, gyda cherrig milltir eglur, hefyd yn y broses o gael ei baratoi.
- 4.10 Byddai'r Bwrdd Uchelgais Economaidd hefyd yn darparu llais unedig cryfach i Ogledd Cymru allu ffurfio a dylanwadu ar benderfyniadau cynllunio a pholisi ar lefel cenedlaethol (e.e. arian Ewropeaidd wedi 2013, Cynllun Buddsoddi Seilwaith Cymru a'r newidiadau i'r Polisi Cynllunio Cymru). Nid oes dim i rwystro'r Cyngor rhag ffurfio ei farn ei hunan ac ymateb yn annibynnol; fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd llais unedig ar faterion mawr sy'n effeithio ar y rhanbarth yn cael mwy o sylw os yw pob un o chwe awdurdod lleol Gogledd Cymru yn dweud yr un peth.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd y penderfyniad yn cyfrannu at y Flaenoriaeth Gorfforaethol arfaethedig i Uchelgais Economaidd a Chymunedol trwy ddarparu cyddestun rhanbarthol ar gyfer datblygu blaenoriaethau economaidd y Cyngor.

6. Beth fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes unrhyw gost ychwanegol i'r Cyngor wrth gefnogi'r Strategaeth a'r broses o greu'r Bwrdd. Pe byddai'r trefniadau yn arwain at gynnig i newid ffurfweddiad gwasanaethau datblygu economaidd a fyddai'n golygu bod yn rhaid i staff weithio mewn ffyrdd neu leoliadau gwahanol, yna byddai'n rhaid llunio adroddiad pellach ar yr adeg priodol.

7. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd?

Mae'r trafodaethau wedi cael eu trafod ac mae Fforwm Economaidd Gogledd Cymru a Bwrdd Arweinyddiaeth Gogledd Cymru yn eu cefnogi mewn egwyddor.

8. Datganiad y Prif Swyddog Ariannol

Ddim yn berthnasol.

9. Beth yw'r risgiau, ac a oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Bydd y Bwrdd Uchelgais Economaidd yn cynnal asesiad risg o'i gynllun busnes unwaith ei fod wedi'i gytuno.

10. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae Adran 2 o Ddeddf Llywodraeth leol 2000 yn rhoi'r pŵer i'r Cyngor wneud unrhyw beth y mae'n ystyried y bydd yn debygol o hyrwyddo neu wella lles economaidd yr ardal.

Erthygl 6.3 o Gyfansoddiad y Cyngor

Swyddog Cyswllt:

Rheolwr Adfywio Strategol

Ffôn: 01824 706860